

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ
ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ
підготовки магістра

Луцьк–2025

Силабус освітнього компонента «Технологія розвитку мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення» підготовки магістра.

Розробник: Луканьова Людмила Олексіївна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ірина СИДОРУК

Силабус освітнього компонента **затверджено** на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Силабус освітнього компонента **перезатверджено** на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ірина КУЗАВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> Спеціалізація <u>016.01 Логопедія</u> Освітньо-професійна програма <u>Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта</u> Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u>	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання <u>2</u>
ІНДЗ: є		Семестр <u>3-ий</u>
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні - <u>14</u> год. Лабораторні - <u> </u> год. Індивідуальні - <u> </u> год.
		Самостійна робота - <u>88</u> год.
		Консультації - <u>8</u> год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання	Українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Луканьова Людмила Олексіївна

Посада: старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +38(050)1433376, LUKANOVA.LIUDMYLA@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі – ВОК) «Технологія розвитку мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК - засвоєння здобувачами вищої освіти базових знань щодо організації корекційно-розвиткової роботи та надання логопедичної допомоги немовленнєвим дітям, адаптації змісту та методів навчання до можливостей і потреб дитини.

Завдання ОК:

- надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання щодо загальної характеристики тяжких порушень мовлення, етіології, механізмів, симптоматики, класифікації, динаміки перебігу порушень мовленнєвої діяльності;
- сформувати у здобувачів вищої освіти уміння та навички організації вивчення мовленнєвої функції (її фонетичного, фонематичного, просодичного, лексико-граматичного компонентів), моторної та когнітивної функцій;
- систематизувати вміння і навички індивідуального підходу до корекції тяжких порушень мовлення;
- розкрити основні методи та напрямки корекції моторних та когнітивних функцій і мовлення у роботі з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення;
- формувати вміння застосовувати комплексний клініко-психолого-педагогічний підхід до організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з ТПМ;
- розглянути приклади використання технічних засобів навчання, інформаційних та комп'ютерних технологій у освітньому процесі;
- забезпечити встановлення контакту з батьками дітей які мають порушення мовлення, надання їм допомоги в сімейному вихованні;
- формувати інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, визначені силабусом освітнього компонента;
- розвивати у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку.

3. Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуковотворчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні аспекти розвитку мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення						
Тема 1. Тяжкі порушення мовлення в структурі дизонтогенезу дітей з ООП. Сучасні наукові дослідження щодо природи та причин, які зумовлюють виникнення тяжких порушень мовлення (ТПМ). Чинники, які ускладнюють процес розвитку мовлення. Коморбідні розлади.	20	2	2	16	-	макс. к-сть балів за практичне заняття - 6 ІРС, УО, Т /6

Тема 2. Методики стимуляції мовлення. Сенсомоторна корекція (розвиток тонкої моторики, «мозочкова стимуляція»). Апаратні методи стимуляції (ТОМАТИС-терапія, біоакустична корекція (БАК)).	22	2	2	16	2	ДС, РМГ, Т, УО, ІРС / 6
Тема 3. Міждисциплінарний підхід у корекції ТПМ. Комплексний клініко-психолого-педагогічний підхід до організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з ТПМ. Встановлення ефективної взаємодії з батьками.	22	2	2	16	2	ДС, РМГ, Т, УО, ІРС / 6
Тема 4. Практичний логокейс. Методики, ігри та вправи на розвиток мовлення («запуск мовлення»).	28	2	4	20	2	ДС, РМГ, Т, УО, ІРС / 12
Тема 5. Інноваційні корекційні стратегії. Нейропсихологія, нейробіка, кінезіологія. Лайфхаки у роботі спеціального педагога з розвитку мовлення у дітей з ТПМ.	28	2	4	20	2	ДС, РМГ, Т, УО, ІРС / 12
Разом за модулем 1	120	10	14	88	8	42
ІНДЗ						ІНДЗ/22
КР						Т/36
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні аспекти розвитку мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення		
1	Тема 1. Природа виникнення та структура складного дефекту мовлення у дітей - три головні взаємопов’язані між собою складові порушення: клінічна, педагогічна, психологічна. <u>Скласти графічну схему.</u>	18

2	Тема 2. Методики стимуляції мовлення. 1. Сенсомоторна корекція (розвиток тонкої моторики, «мозочкова стимуляція»); 2. Апаратні методи стимуляції (ТОМАТИС-терапія, біоакустична корекція (БАК). <u>Підготувати презентацію однієї методики на вибір.</u>	18
3	Тема 3. Розробити опитувальник/рекомендації для батьків, які виховують дітей з важкими порушеннями мовлення. <u>Підібрати 20 тестових запитань (рекомендацій) на вибір.</u>	18
4	Тема 4. Логокейс «Запуск мовлення» <u>Скласти практичний логокейс з 10-ти вправ (завдань), для стимуляції мовленнєвої активності.</u>	18
5	Тема 5. Інноваційні стратегії у роботі спеціального педагога з дітьми із ТПМ (нейропсихологія, нейробіка, кінезіологія). <u>Підготувати презентацію про одну із стратегій на вибір.</u>	16
РАЗОМ:		88

6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проєкт: *створення інтерактивного посібника «Професійний логокейс учителя-логопеда у роботі з дітьми із ТПМ».*

Опис посібника: кейс наповнюється окремими файлами, які мають науково-практичне значення у роботі учителя-логопеда. Кожен здобувач освіти формує кейс самостійно.

Структура:

✓ інваріантна частина:

психолого-педагогічна характеристика дитини з ТПМ, діагностика рівня мовленнєвого порушення, опитувальник / рекомендації батькам.

✓ варіативна частина:

наповнюється здобувачами освіти самостійно (опис інноваційних технологій, добірки практичних вправ та завдань, дидактичних ігор, тощо).

Вимоги до оформлення інтерактивного посібника:

- назва;
- відомості про автора (авторів) та інших осіб, які брали участь у створенні інтерактивного посібника;
- уніфікована система рубрик та інтерактивний зміст; елементи мультимедіа (зображення, відео- та аудіоматеріали, спеціалізовані інструменти для тренування певних мовленнєвих навичок);
- вміст інтерактивного посібника має бути узгодженим із цілями і завданнями освітнього компонента та відповідати змістовому модулю;
- обсяг навчального, мультимедійного та іншого контенту в інтерактивному посібнику має бути доцільним та збалансованим, створювати із теоретичним матеріалом цілісну систему;
- всі матеріали подаються українською мовою;
- дизайн інтерактивного посібника має забезпечувати концентрацію уваги користувача на суті поданого матеріалу. Фон сторінки не повинен відвертати увагу від тексту та зображень.

Термінологічні вимоги до роботи: використовувати правильну термінологію відповідно до контексту.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Макс. к-сть балів	Критерії оцінювання роботи		
4 бали	Актуальність представлених матеріалів	Матеріали, представлені в інтерактивному посібнику актуальні та розроблені здобувачем освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, зауваження відсутні. Дотримано принципів академічної доброчесності.	4 бали
		Матеріали, представлені в інтерактивному посібнику актуальні та розроблені здобувачем освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, виявлені недоліки є несуттєвими. Дотримано принципів академічної доброчесності.	2-3 бали
		Інтерактивний посібник - не авторська розробка або містить суттєві недоліки. Робота виконана з порушенням принципів академічної доброчесності	0-1 бал
5 балів	Структура, чіткість і послідовність оформлення психолого-педагогічної характеристики дитини	Психолого-педагогічна характеристика дитини оформлена з дотриманням вимог: послідовна, логічно структурована, здобувач/ка використовує правильну термінологію.	4-5 балів
		Психолого-педагогічна характеристика дитини оформлена з дотриманням вимог: послідовна, достатньо логічно структурована, наявні помилки у використанні термінології.	2-3 бали
		Психолого-педагогічна характеристика дитини оформлена з порушенням вимог: не послідовна, не структурована, здобувач/ка використовує недостатню кількість або не правильну термінологію.	0-1 бал
4 бали	Якість, чіткість, повнота наповнення варіативної частини	Варіативна частина, представлена в інтерактивному посібнику відзначається чіткістю і повнотою наповнення, розроблена здобувачем освіти з дотриманням вимог науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, зауваження відсутні. Дотримано принципів академічної доброчесності	4 бали
		Варіативна частина, представлена в інтерактивному посібнику, розроблена здобувачем освіти з дотриманням вимог науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, зауваження несуттєві. Дотримано принципів академічної доброчесності	2-3 бали
		Варіативна частина інтерактивного посібника - не авторська розробка, або містить суттєві недоліки. Робота виконана з порушенням принципів академічної доброчесності	0-1 бал

5 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ	Присутній творчий авторський підхід до виконання ІНДЗ. Чітко прослідковується власне бачення розкриття запропонованої теми, обґрунтування є науково-виваженим. Сформульовано відповідні висновки. Дотримано принципів академічної доброчесності	4-5 балів
		Присутні елементи творчості, новизни при виконанні ІНДЗ Сформульовано відповідні висновки. Дотримано принципів академічної доброчесності	2-3 бали
		Присутній традиційний підхід до виконання ІНДЗ. Робота виконана з порушеннями норм академічної доброчесності.	0 -1бал
4 бали	Якість оформлення роботи	Інтерактивний посібник оформлено якісно (технічно), грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок презентації матеріалу)	4 бали
		Виявлені огріхи не є суттєвими (технічні), наявні незначні орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки.	2-3 бали
		Інтерактивний посібник оформлено без дотримання вимог (технічних), наявні суттєві орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки.	0-1 бал
22 бали	Разом		

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Технологія розвитку мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5%D1%96%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>)

в діапазоні від **0 до 100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, ІНДЗ, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2*, за виконання ІНДЗ у *таблиці 4* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під

час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Силабусом передбачено виконання контрольної роботи (КР) у формі тестування. КР передбачає виконання здобувачем вищої освіти тестових завдань (18 питань) різного рівня складності. За кожну правильну відповідь здобувач освіти отримує 2 бали. КР проводиться під час частини практичного заняття, що завершує вивчення модуля. Виконання КР здійснюється з використанням роздрукованих тестів. Здобувач освіти вважається таким, що приступив до проходження КР, якщо він допущений до нього, з'явився на КР та отримав тестові завдання.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття у день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL:

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83.pdf

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83.pdf). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%B%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B_%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел.адреса викладача для таких пропозицій: LUKANOVA.LIUDMYLA@vnu.edu.ua

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Порядок проведення заліку.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У такому випадку залік проводиться у формі тестування (25 питань по 4 бали кожне. Якщо відповідь правильна, то ЗО отримує максимум 4 бали, частково правильна – в діапазоні від 3 балів – до 0 балів. Якщо серед варіантів відповідей здобувач вищої освіти обрав хоч одну хибну – отримує 0 балів).

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Зв'язок курсу «Технологія розвитку мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення» з іншими освітніми компонентами.
2. Сутність поняття «тяжкі порушення мовлення».
3. Природи та причин, які зумовлюють виникнення тяжких порушень мовлення.
4. Структура складного дефекту мовлення у дітей.
5. Причини які ускладнюють процес розвитку мовлення («запуску мовлення»).
6. Основні принципи мозкової організації мовленнєвого акту.
7. Мовлення і мислення. Основні структурні компоненти мовлення.
8. Коморбідні розлади.
9. Діагностика рівня мовленнєвого порушення.
10. Вплив компенсаторних та допоміжних засобів на формування навичок мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
11. Психолого-педагогічна характеристика дитини з ТПМ.
12. Методика сенсомоторної корекції (розвиток тонкої моторики, «мозочкова стимуляція»).
13. Апаратні методи стимуляції мовленнєвої діяльності (ТОМАТИС-терапія, біоакустична корекція (БАК)).
14. Комплексний клініко-психолого-педагогічний підхід до організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з ТПМ.
15. Встановлення ефективної взаємодії з батьками.
16. Методики, ігри та вправи, які використовують для стимуляції мовленнєвої діяльності.
17. Суть поняття «запуск мовлення».
18. Вимоги до особистості вчителя-логопеда і його професійної підготовки у роботі з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення.
19. Причини і механізми порушень усного і писемного мовлення у дітей з ТПМ.
20. Визначити і охарактеризувати спеціальні принципи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення.
21. Особливості використання розумного пристосування, методів ефективного викладання й допоміжних технологій у роботі з дітьми з ТПМ.

22. Інноваційні стратегії (нейропсихологія, нейробіка, кінезіологія) у роботі спеціального педагога з розвитку мовлення («запуску мовлення») у дітей з ТПМ.
23. Організація навчання дітей з ТПМ в умовах спеціального (інклюзивного) закладу дошкільної освіти.
24. Організація навчання дітей з ТПМ в умовах ЗЗСО (спеціального, НРЦ).
25. Команда психолого-педагогічного супроводу дітей з ТПМ.
26. Індивідуальна програма розвитку дитини з ТПМ.
27. Освітні програми та навчально-методичні комплекси для роботи з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення.
28. Арттерапевтичні технології як засіб корекційно-розвиткового впливу на дитину з тяжкими порушеннями мовлення.
29. Соціоосвітнє партнерство у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 5

Критерії оцінювання навчальних досягнень		Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали	
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна	Відмінно/ 6 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	2*/ 1**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**
	Дуже добре/ 5 балів	розкриває основний зміст	2	володіє навчальним	2	наводить ілюстративні	1*/ 0,5*	презентація оформлена	0,5**

		теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності		матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо		приклад. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	*	відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності . Дотримано вимог академічної доброчесності	
	Добре/ 4 бали	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	1,5	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 0,5* *	презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	0,5 **
	Задовільно/ 3 бали	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	1	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5* *	презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	0,5 **
	Достатньо/ 2 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5* / 0,25 **	презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів	0,2 5**

Незадовільно / 1-0 бал	здобува ч вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної добросовісності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висно вки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5* / 0,25 **	презентація відсутня або порушено вимоги академічної добросовісності	0,2 5**
---------------------------	--	------	---	------	---	-------------------------	---	------------

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

Основна:

1. Арнаутова Л. В., Абакуменко О. В. Корекція тяжких порушень мовлення у дітей дошкільного віку з урахуванням показників електроенцефалографії. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. 2020. № 2. С. 60–66.

2. Дегтяренко Т., Лобанова Є. Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення. Університетська книга, СумДПУ ім. А.С.Макаренка. 2020. 420с.

3. Лопатинська Н.А. Нейростимуляційні технології у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 3(24). March 2020. Warsaw, Poland, 2020. С. 3-11. 2.

4. Лопатинська Н.А. Проблема діагностики і корекції комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку із мовленнєвим дизонтогенезом: вітчизняний досвід. Науковий часопис «Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка». Випуск 6 (162). Чернігів, 2020. С. 80–84.

5. Лопатинська Н.А. Системний підхід до нейрологопедичної діагностики комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*. 2020. Вип.15. С.130-144.

6. Луканьова Л.О. Формування навичок комунікації та мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення як наукова проблема. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип.73., С.110–114. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/73>

7. Луканьова Л.О. Проектування індивідуального освітнього маршруту здобувачів освіти дошкільного віку з порушеннями інтелектуального та мовленнєвого розвитку. Збірник тез доповідей Вітчизняна система спеціальної та інклюзивної освіти в євроінтеграційному контексті: сучасний стан і перспективи розвитку (28-30 вересня 2023р., Луцьк / за заг. ред.проф. І. Б. Кузави / І.М. Брушневська, Сидорук І. І., Шульженко Д. І., Матющенко І. М., Мацюк З. С., Стасюк Л. П., Ханзерук Л. О.) С. 71-73.

8. Луканьова, Л. О. Єдність клініко-психолого-педагогічної складової у корекції розладів праксису у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями інтелектуального та мовленнєвого розвитку. 2024. *Acta Paedagogica Volynienses*, 3, 76–80, DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2024.3.11>

9. Рібцун Ю. В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навч.-метод. посіб. для пед. працівників, які працюють з учнями з особл. осв. потр. Львів : Світ, 2020. 264 с.

10. Тищенко В. Обґрунтування класифікації системних порушень мовлення. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. 2023. Вип. 2. С. 199–209.

11. Тищенко В. В. Обґрунтування типології первинного системного недорозвитку мовлення. Науковий журнал ХНА. 2021. № 1 (4). С. 156–165.

Додаткова:

12. Белова О. Мовленнєва готовність до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2021. № 3 (107). С. 3-11.

13. Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: діагностичний комплекс : навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2020. 124с.

14. Сидорук, І., Брушневська, І. Термінологічна компетентність як складова частина професійної підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності А6 Спеціальна освіта. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2025, 2, 195–201, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.2.27>

15. Володіна В.С. Альбом з розвитку мовлення: Говоримо правильно. Київ: ТОВ «Перо», 2020. 96 с.

16. Григор'єва І.О., Макаренко І.В. Махукова Т.В. Особливості лексико-граматичного структурування мовленнєвих висловлювань у дітей дошкільного віку із тяжкими порушеннями мовлення. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2020. № 2 (333). С. 1-3.

17. Данілавичюте Е. А. Особливі мовленнєві потреби: стратегія організації гуманістичного освітнього середовища. Гуманізація освітнього простору спеціальної та інклюзивної освіти: теорія і практика : колект. монографія / Е.А. Данілавичюте, С.П.Миронова, Н.Г. Пахомова, О.М. Таранченко [та ін.]; за наук. ред. А.А. Колупасової, І.М. Дичківської. Рівне : Волинські обереги, 2020. С. 84-94.

18. Кузава І. Б., Луканьова Л.О. Науково-практичні засади організації дошкільної інклюзивної освіти. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти*. 2023. № 2 (5). С. 84–89. , DOI <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2023-2-19>

19. Луканьова Л.О. Супровід особистісного та вікового розвитку дітей з ООП дошкільного віку - спільна стратегія діяльності педагогів та батьків. Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 9.11.2023 р. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. С.163-165.

20. Стандартизація навчально-методичного забезпечення навчання молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: навчально-методичний посібник / Данілавичюте Е.А., Трофименко Л.І., Ільяна В.М., Рібцун Ю.В., Мартинюк З.С., Грибань Г.В. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2022. 657 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734271>

21. Чеботарьова О. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Корекційно-розвивальні технології навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку. *Навчально-методичний посібник. ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України*. 2020.

Інформаційні ресурси:

<https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/direktorati/direktorat-inklyuzivnoyi-tapozashkilnoyi-osviti>

<https://imzo.gov.ua/>

<https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

https://ispukr.org.ua/?page_id=331

Неформальна освіта:

<https://prometheus.org.ua/partnership/>

<https://vseosvita.ua/>

<https://vumonline.ua/>

<https://www.ed-era.com/>

<https://osvita.diia.gov.ua/>

Інтернаціоналізація:

Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>

Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>

Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>

Бази даних: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/>